

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1806-23

לפני כבוד חברי הוועדה:
עדי ליאב, עו"ד - יו"ר
אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד - חבר

פטוריז הצללה ומתקני משחקים בע"מ מס' 512194051
ע"י ב"כ עו"ד ששון לוי

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

לפנינו ערר אשר הגישה העוררת על החלטת המשיבה לדחות את השגתה בשל איחור בהגשתה. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי **דין הערר להתקבל** כמפורט להלן.

1. הערר נוגע להחלטת המשיבה לדחות את בקשתה של העוררת מספר 57575085 למענק אומיקרון, אשר הוגשה בהתאם לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן- **הבקשה, החוק**).
2. למען הסדר הטוב יובהר כבר עתה, כי במסגרת הערר דנן התייחסה העוררת בין היתר גם לבקשה נוספת אותה הגישה למענק קורונה בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, בעבור תקופת זכאות ינואר-פברואר 2021. ואולם, בקשה זו אינה מעניינה של ערר זה, והחלטה זו אינה נוגעת לה.
3. הבקשה הוגשה על ידי העוררת ביום 17.7.2022 והיא נדחתה בהחלטת המשיבה מיום 1.2.2023 (להלן- **הודעת הדחיה**). השגה אשר הגישה העוררת ביום 20.4.2023, נדחתה אף היא על ידי המשיבה ביום 13.8.2023 וזאת בשל הגשתה באיחור של 33 ימים ומבלי שהיא דנה בטענות העוררת לגוף העניין (להלן- **ההחלטה בהשגה**). ערר שהגישה העוררת על ההחלטה בהשגה הוגש ביום 1.11.2023, ומכאן כי גם הוא הוגש באיחור של 35 ימים.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. בתגובתה, נימקה העוררת את איחוריה הן לעניין ההשגה והן לעניין הערר. לעניין ההשגה, טענה העוררת כי איחרה את המועד האחרון בשל שילוב נסיבות ובהן קבלת ייצוגה על ידי בא כוחה רק ביום 10.3.2023, וכן מצבם הרפואי של בא כוח העוררת כמו גם של בת זוגתו. בכל הנוגע להגשת הערר טענה העוררת כי קיבלה את החלטת ההשגה רק ביום 19.9.2023 וזאת רק לאחר שפנתה למשיבה לצורך קבלתה מספר פעמים ובערוצים שונים, ועל כן הוא הוגש במועד.

רקע נורמטיבי

5. בהתאם לסעיף 15 לחוק, השגה על החלטת המשיבה הדוחה בקשת מענק תוגש בתוך 45 ימים ממועד מסירתה למבקש. אף שאין בחוק הוראה המסדירה כיצד יש לנהוג במקרה בו הוגשה השגה באיחור, נקבע בפסיקה לא אחת כי למשיבה סמכות טבועה להאריך מועד זה במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, וזאת בהיקש מסמכות הוועדה דן להאריך את המועד להגשת הערר (ערר 1613-22 א.ד.א 23 שירותי שיווק בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 2.8.2022), ערר 2870-22 א.ס שחאדה לבניה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 18.4.2023)).

6. עוד באותו הסעיף, נקבע כי ערר על החלטת המשיבה בהשגה יוגש בתוך 45 ימים ממסירת החלטה זאת למבקש. לעניין זה קובעת תקנה 6 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), תשפ"א-2020 כי ניתן להאריך את המועד האחרון להגשת ערר ככל שנמצאים טעמים מיוחדים לכך.

7. המונח "טעמים מיוחדים" הוא כלל המהווה אמת מידה המאפשרת לאזן בין השיקולים והאינטרסים המתחרים העומדים בבסיסו. קביעת מועד תחום בזמן לפתיחתו של הליך נועדה לאזן בין זכות הגישה לערכאות לבין אינטרסים אחרים כגון סופיות הדיון ואינטרס הציבור בבירור מהיר ויעיל של ההליכים התלויים ועומדים בפני הערכאה הרלבנטית (ע"א 3857/96 שגיא נ' תעשיות רוגזין בע"מ (ניתן ביום 29.6.1998), בש"א 3780/98 רוזן ואח' נ' כפר הרי"ף כפר שיתופי להתיישבות חקלאית (ניתן ביום 9.8.1998)).

8. ככלל, בתי המשפט נוטים להיענות לבקשות ארכה כאשר הסיבות אשר הובילו לאיחור לא היו בשליטתו של המבקש. נקבע כי "טעמים מיוחדים" נועדו לסלול את דרכו של בעל דין ולפתוח בפניו את שערי בית המשפט מקום בו סוכלה כוונתו לפתוח בהליך, וזאת בשל אירועים מחוץ לשליטתו הרגילה או בשל תקלות שלא יכול היה להיערך אליהן מראש.

9. עם זאת, נקבע כי קיימות נסיבות חריגות בהן מוצדק לאפשר את הגשת ההליך באיחור, באופן המונע תוצאה שרירותית ונוקשות יתרה בהפעלתם של סדרי הדין (בש"א 5636/06

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

נפתלי נשר נ' שלומי גפן (ניתן ביום 23.8.2006). לפיכך, קבעה הפסיקה כי אין רשימה סגורה של נסיבות אשר יוכרו כטעמים מיוחדים וכל מקרה יבחן בהתאם לנסיבותיו (ע"א 6842/00 ידידיה נ' קסט (ניתן ביום 15.3.2001)).

10. לבסוף, נקבע בפסיקה כי בהליך ערעורי על הפעלת סמכותה של רשות מנהלית במסגרת חוק סוציאלי, יש ליתן משקל מופחת לאינטרס סופיות הדיון של הרשות המנהלית אל מול זכותו של הפרט למיצוי זכויותיו. חקיקה סוציאלית נועדה מלכתחילה להטיב עם קבוצה מסוימת המוגדרת בחוק ולפיכך קיים אינטרס ציבורי לאפשר לפרט הטוען לכך למצות את ההליכים השיפוטיים העומדים לרשותו, כאשר הסתמכותה של רשות מנהלית כצד שכנגד על סופיות הדיון איננה באותה העוצמה כמו בהליכים אזרחיים רגילים (בר"מ 6094/13 לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, פס' 7-8 (ניתן ביום 10.12.2013)).

דיון והכרעה

11. כפי שניתן לראות, בחינת המועדים בהם הגישה העוררת הן את השגתה והן את הערר דנן מעידים לכאורה כי איחורה את שניהם. כך, הגישה את השגתה באיחור של 33 ימים, ואילו הערר הוגש לכאורה באיחור של 35 ימים. חרף האמור, במענה לבקשתה של המשיבה לסלק על הסף ערר זה, צירפה העוררת מסמכים נוספים אשר מציירים תמונה שונה ביחס למועד בו הוגש הערר דנן.

איחור העוררת בהגשת הערר

12. סעיף 18 לחוק קובע כי על המצאת הודעות מטעם המשיבה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה) אשר זו לשונה:

"(א) הודעה ניתנת להמציאה לאדם בין לידו ובין בדואר רשום לפי מען עסקו או מענו הפרטי כפי שהם ידועים לאחרונה; נשלחה בדואר רשום, יראוה כהודעה שהומצאה ביום הששי שלאחר יום המשלוח, או נשלחה לבני אדם בישראל, או למחרת היום שבו היתה ההודעה מגיעה על ידי הדואר בדרך הרגילה, אם נשלחה לבני-אדם שמחוץ לישראל, ולהוכחת המצאה בדרך זו דיה הוכחה שהמכתב המכיל את ההודעה נשלח כראוי ומוען כראוי.

(ב) הודעה שנשלחה כאמור בסעיף קטן (א) והנמען סירב לקבלה, יראוה כאילו הומצאה כדין."

13. כפי שקרה בעניין שלפנינו כמו גם ביחס לכלל מבקשי המענקים, שלחה המשיבה את החלטותיה והודעותיה אל המבקשים באמצעות דואר אלקטרוני – דרך שאינה מוזכרת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בסעיף 238 לפקודה. עם זאת, בפסיקה נקבע כי סעיף 238 אינו שולל את האפשרות למסור הודעות בדרך שונה מהדרכים המצוינות בו, ואולם החזקה הקבועה בו רלבנטית רק אם ההודעה נמסרה באחת הדרכים שצוינו בו (בש"א 13876/08 מרוז מנחם נ' פקיד שומה תל אביב 3 (ניתן ביום, 30.11.2008)).

14. בהחלטה בערר 23-1253 החברה לפיתוח יסוד המעלה וחולתה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום, 6.6.2023) נדונה שאלת המצאת הודעות המשיבה באמצעים דיגיטליים. גם באותו מקרה טענה העוררת כי הודעת המשיבה כלל לא התקבלה אצלה. בהינתן האמור, קבעה הוועדה שם כי על אף שקשה לחלץ מהפסיקה אמירה אנליטית בשאלת האם מתקיימת חזקת מסירה כאשר נשלחת ההודעה בדואר אלקטרוני, ניתן לבחון את מכלול הנסיבות והאינדיקציות על מנת להכריע האם מסתבר יותר כי ההודעה שנשלחה אכן התקבלה אצל הנמען. כמו כן, הפנתה הוועדה באותו העניין לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, תשע"ח-2018 (להלן- חוק תקשורת דיגיטלית) אליו נבקש להתייחס גם אנחנו.

15. חוק תקשורת דיגיטלית נקרא בתחילה: חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים, התשע"ח-2018, אשר כשמו עסק אך בפניות הציבור אל גופים ציבוריים. בתיקון 2 לחוק זה אשר פורסם ברשומות ביום 27.6.2022 (חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2 והוראת שעה), התשפ"ב-2022) (להלן- החוק המתקן)), התווספו שני פרקים: פרק ג' הקובע הוראות בדבר שליחת מסרים מגוף ציבורי לציבור; ופרק ד' הקובע הוראות בדבר שקילת דיוור דיגיטלי לשליחה בדואר.

16. יוער כבר עתה כי חוק זה לא חל על ענייננו שכן סעיף 19 לחוק המתקן קובע תחילה נדחית שמועדה טרם הגיע. עם זאת, סבורים אנחנו כי חוק זה מסייע בשאלה הניצבת לפנינו.

17. המחוקק הבחין בחוק זה בין שלוש דרכי דיוור פיזיות: דואר רגיל, דואר רשום ודואר רשום עם אישור מסירה, ובהתאם קבע שלושה הסדרים להמצאה דיגיטלית המתאימים כחלופה לאותם סוגי דיוור פיזיים. הסדרים אלו קובעים את התנאים בהם על הגוף הציבורי לעמוד על מנת שמסר זה ייחשב כאילו נשלח בדיוור הפיזי המתאים. ככל שהחלופה הרלבנטית עולה במדרג בהתאמה לשלוש הרמות האמורות, כך גם מתווספות דרישות לצורך משלוח דיגיטלי (ר' סעיפים 3ג, 3ה, 3ו-3ז לחוק תקשורת דיגיטלית).

18. לבסוף, בסעיף 3ח לאותו החוק קבועה חזקה ולפיה אם עמד הגוף הציבורי באותם תנאים מצטברים תקום לטובתו חזקת מסירה בתום שבעה ימים מיום משלוח המסר (האחרון), אלא אם הוכיח הנמען שלא קיבל את המסר מסיבה שאינה תלויה בו.

19. בחינת התנאים המצטברים כאמור ובפרט התנאי שבסעיף 3ה(4) מעידה כי המחוקק היה ער לאפשרות ולפיה יתרחשו תקלות שונות אשר יובילו לכך שהמסר לא יגיע ליעדו:

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

3ה. נקבעו בחיקוק הוראות לעניין שליחת מסר בידי גוף ציבורי בדואר, בין שהוא נוקט לשון "שליחה" ובין שהוא נוקט לשון "המצאה" או לשון אחרת, יראו מסר אלקטרוני ששלח גוף ציבורי כאילו נשלח בדואר, אם מתקיימים כל אלה:

...

(4) באמצעי שבו נשלח המסר נכלל מנגנון למתן חיווי על כשל בשליחת המסר או בקבלתו ולא התקבל חיווי על כשל כאמור; התקבל חיווי על כשל כאמור – יודיע על כך הגוף הציבורי לרשם;

20. על כן, ואף שבסופו של יום בחר המחוקק להטיל את נטל ההוכחה כי לא קיבל את המסר על כתפי הנמען, צוין בדיוני הוועדה כי נטל זה נובע מהתנאים המחמירים המוטלים על גופים ציבוריים לצורך האמור:

"רעות אופק: אני אחלק את התשובה שלי לשני חלקים, להוכחה בבית משפט ולהוכחה בשיח בין התושב לרשות. בבית משפט יש את הכללים הדווקניים וכמו שפירטתי קודם תחילה הגוף הציבורי יצטרך להראות ולהוכיח שתנאי החזקה מוקמים. הוא יוכל לעשות את זה באמצעות שימוש בקיום תנאים של רשומה מוסדית למשל בפקודת הראיות. הוא יוכל להגיש לבית המשפט חוות דעת טכנולוגית שמפרטת את כל התנאים של המערכת.

(עו"ד, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים)

עו"ד אלעזר שטרן: כלפי הגוף הציבורי.

רעות אופק: כלפי הגוף הציבורי. רק אחר(י) שהגוף הציבורי יוכיח את כל הדברים האלה, אז תקום חזקת המסירה והנטל יועבר אל הנמען. נכון שקשה לסתור חזקת מסירה משעה שנקבעו תנאים כל כך מחמירים שחלים על הגוף הציבורי." (פרוטוקול ישיבה מס' 229 של ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-24, 61 (3.3.2022)) (ההדגשה אינה במקור)

21. כאמור, חוק תקשורת דיגיטלית לא חל על המקרה שלפנינו, אך הוא שופך אור על המובן מאליו ולפיו קיימים מקרים בהם מתרחשות תקלות בהעברת מסרים דיגיטליים. אין ספק כי תקלות כאמור יתרחשו רק במיעוט שבמיעוט מהמקרים וההנחה היא כי ככלל מסר שנשלח הגיע ליעדו. ואולם, משעה שנטען כי מסר כלשהו לא הגיע ליעדו כפי שקרה בענייננו, וכל עוד לא ניתן לקבוע כי מערכת המסרים בה עושה המשיבה שימוש מקימה חזקת מסירה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

כאמור, קשה לקבל טענה ולפיה עצם השליחה מקימה חזקת מסירה, ונדרשת בחינת כלל נסיבות המקרה על מנת להכריע בשאלה זו.

22. בענייננו, הצדדים מסכימים כי החלטת המשיבה בהשגה התקבלה ביום 13.8.2023 אך קיימת ביניהם מחלוקת בשאלה מהו המועד הראשון בו נמסרה החלטה זאת לידי העוררת. המשיבה טוענת כי החלטה זו נשלחה עוד באותו היום הן לכתובתה האלקטרונית של העוררת והן לכתובתו האלקטרונית של בא כוחה. לעומתה, טוענת העוררת כי כלל לא קיבלה הודעה זאת, ואילו בא כוחה קיבל הודעה כאמור אך ללא ההחלטה עצמה כצרופה.

23. לאחר בחינת טענות הצדדים והאסמכתאות שצורפו להן, נחה דעתנו כי גרסת העוררת ולפיה לא הגיעה ההחלטה לידיה קודם לכן מסתברת יותר כפי שנפרט להלן.

24. בהודעת הדואר האלקטרוני ששלחה המשיבה לבא כוח העוררת ביום 13.8.2023 צוין בפירוש כי מכתב ההחלטה ישלח אל העוררת:

**“התקבלה החלטה בתביעתך מספר 57577085 בגין אירוע “מענק אומיקורון”
על שם פטוריז הצללה וקירוי בעמ.”**

מכתב החלטה ישלח לדוא“ל המפורט בטופס התביעה”. (ההדגשות במקור)

25. מתכתובת האימיילים שצירפה העוררת, ניכר כי היא ניסתה לאתר אצלה החלטה זו, אך על אף שקיבלה החלטות אחרות שנשלחו מהמשיבה ביחס למענקים שונים שאינם מענייננו, לא הצליחה לאתר בתיבת הדואר האלקטרוני שלה את ההחלטה הרלבנטית.

26. עוד עולה מתכתובת האימיילים שצירפה העוררת, כי פנתה אל המשיבה במספר כתובות דואר אלקטרוני ואף על ידי טופס מקוון על מנת לקבל העתק מההחלטה. בסופו של יום וכפי שנטען על ידה, נשלח אליה העתק מהחלטה זאת רק ביום 19.9.2023.

27. משנמסרה החלטה לעוררת רק ביום 19.9.2023, היה המועד האחרון להגשת הערר מטעמה רק ביום 3.11.2023. מכאן, שהגשתו ביום 1.11.2023 נעשתה במועד והיא לא איחרה בהגשתו.

איחור העוררת בהגשת ההשגה

28. החלטת הדחיה מטעם המשיבה ניתנה ביום 1.2.2023 ובהעדר טענה אחרת מטעם מי מהצדדים, ניכר כי היא נשלחה לכתובתה האלקטרונית של העוררת עוד באותו היום. מכאן, שהיה על העוררת להגיש את השגתה עד ליום 18.3.2023, ואולם זו הוגשה רק ביום 20.4.2023, ולפיכך באיחור של 33 ימים.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

29. העוררת נימקה את האיחור בכך שבא כוחה נדרש לסייע ולסעוד את בת זוגתו אשר סבלה ממצב רפואי מורכב באותה העת, וכן לשאת במטלות הבית והטיפול בילדים. עוד ציינה העוררת כי גם בא כוחה עצמו עבר באותה העת טיפולי שיניים מורכבים הכוללים ניתוח. במענה, טוענת המשיבה כי נימוקיה אלו של העוררת לא הועלו במסגרת ההשגה אלא רק בשלב הערר. כמו כן ולגופן, מציינת המשיבה כי מצבה הרפואי של בת הזוג היה קיים עוד קודם לקבלת הייצוג ועל כן לא יכול לשמש נימוק לאיחור. באשר למצבו הרפואי של בא הכוח עצמו, טוענת המשיבה כי נימוק זה אינו בגדר טעם מיוחד המצדיק את מתן הארכה וכי ממילא הוא לא נתמך באסמכתאות.

30. לטעמנו, קיימים במקרה דנן מספר שיקולים אשר יש בהם במצטבר כדי להטות את הכף לעבר מתן הארכה.

31. העוררת ביקשה להשיג על החלטתה של המשיבה לדחות את בקשתה למענק ופנתה לצורך האמור לבא כוחה עוד בטרם חלף המועד להגשתה. חרף האמור, הוגשה ההשגה על ידי בא כוחה באיחור, אשר הוסבר במצבו הרפואי האישי של בא כוחה וכן במצבה הבריאותי של זוגתו. טענות אלו נתמכו באסמכתאות חלקיות. בעוד בכל הנוגע למצב זוגתו, צירף בא כוח העוררת אסמכתאות תומכות, לא צורף דבר ביחס למצב בריאותו הוא. חרף האמור ובהינתן האסמכתאות שצורפו, סבורים אנו כי תוצאה השוללת מן העוררת את יומה בפני הוועדה בשל פגם טכני ברף הנמוך מצידו של בא כוחה, הוא תוצאה קשה ולא רצויה שעה שעוסקים אנו בהליך בעל אופי סוציאלי.

32. איחורה של העוררת אינו רב ועומד על 33 ימים, כך שניתן להסתפק ביחס אליו בטעמים פחותי משקל ביחס לטעמים מובהקים שהיה מקום לדרוש אם היה האיחור גדול יותר (ד"ר י. זוסמן, סדרי הדין האזרחי, מהדורה שביעית, ס' 688).

33. לבסוף, לא ניתן להתעלם מכך שגם המשיבה עצמה איחרה את המועד הקבוע למתן החלטתה בבקשת המענק אותו הגישה העוררת. החלטתה זאת ניתנה בחלוף 166 ימים ומכאן שבאיחור ביחס למועד הקבוע בסעיף 6 לחוק הדורש את מתן החלטתה בתוך 100 ימים, או 120 ימים ככל שביקשה פרטים נוספים. אף שאין מקום לאזן בין מחדלי העוררת למחדלי המשיבה, נקבע לא אחת כי איחור המשיבה יכול להוות אף הוא נימוק בבקשת ארכה מטעמו של מבקש (ערר 1458/23 לנבו שיווק ואחזקות בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 13.8.2023)).

34. לטעמנו, הצטברותן של הנסיבות שלעיל עולה במקרה דנן כדי טעם המיוחד המצדיק את בירור ההשגה על ידי המשיבה לגוף העניין וכך אנו מורים.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

סוף דבר

35. הערר מתקבל באופן שבו החלטת המשיבה לדחות את השגת העוררת על הסף מבוטלת.

36. המשיבה תידון בהשגה שהגישה העוררת לגוף העניין.

37. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשפ"ד, 27/12/2023, בהעדר הצדדים.

1806-23

אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד,
חבר

עדי ליאב, עו"ד
יו"ר הוועדה